

Het gevaar achter de slaapkamerdeur KINDERMISBRUIK GEBEURT VOORAL THUIS

Nina Verhaeghe heeft gelijk, vindt MARLEEN TEMMERMAN : pedofiele pastoors zullen nu wel uitkijken voor ze in de sacristie aan kinderen zitten. Het echte gevaar zit dichterbij huis, dat bewijzen ook de cijfers.

Getuigenissen van slachtoffers zijn choquerend, maar van cruciaal belang voor hun lotgenoten

Morgen gaat in de Kamer een bijzondere commissie van start 'betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de Kerk'. Mannen en vrouwen als socioloog Jan Hertogen en VRT-journaliste Nina Verhaeghe die naar buiten traden als mondige slachtoffers van seksueel misbruik binnen een gezagsrelatie, hebben die parlementaire commissie een sterke voorzet gegeven.

Sperma

Bij Jan Hertogen was het een geestelijke en bij Nina Verhaeghe een oom die 'zijn pik niet in bedwang kon houden'. Laatstgenoemde bezorgt ons ook nog het intreurige beeld van 'verbaasde kinderen met sperma aan hun handjes'. Hun getuigenissen zijn choquerend, maar van cruciaal belang voor hun lotgenoten. Hun bijdrage kan werken als een breekijzer om het misbruik correct aan te pakken.

Verhaeghe waarschuwt terecht dat de parlementaire aandacht niet beperkt mag blijven tot het misbruik binnen de Kerk. Ze stelt laconiek dat in het seculiere Vlaanderen de macht van de Kerk en haar bedieners toch irrelevant is geworden. Ze wil geen 'collectief exorcisme' en 'geen machtsspelletjes op de kap van ex-misbruikte kinderen'. Ze heeft zeker een punt, maar persoonlijk vind ik dat dit geen vrijgeleide mag zijn voor de Kerk om haar verantwoordelijkheden te ontlopen. De Kerk heeft te lang de rest van de samenleving met het morele vingertje gewezen en -dat blijkt nog dagelijks- blijft weinig mededogen opbrengen voor de slachtoffers van de pedofiele geestelijken. Ook de kerkoversten moeten dringend in de maatschappij komen staan en niet daarboven.

Voor het overige treed ik Nina Verhaeghe volmondig bij. Katholieke internaten bestaan bijna niet meer. Pedofiele pastoors in de sacristie zullen nu echt wel uitkijken voor ze aan kinderen zitten. Het echte gevaar zit dichterbij huis; in de tenten van de jeugdbewegingen, in de leslokalen van de scholen, in de revalidatieruimte van de gehandicapteninstelling, in de kleedkamers van de sportclubs. Het gevaar zit nog vaker gewoon thuis de krant te lezen.

In elk geval staat de bijzondere parlementaire commissie voor een enorme uitdaging. De problematiek van seksueel misbruik is complex. Binnen een institutionele context zijn niet enkel de daders maar ook de verantwoordelijken van de organisaties aanwijsbaar en vervolgbaar. In een familiale context is de machtspiramide klein en zijn de 'inbraakmogelijkheden' voor politie, gerecht, artsen en welzijnswerkers moeilijker. De vluchtweg voor het slachtoffer wordt nauwlettend in het oog gehouden door de dader.

Dat het gevaar achter de slaapkamerdeur loert, bewijzen de droef stemmende resultaten van een recente Gentse studie gemaakt door de vrouwenkliniek van het UZ Gent samen met het Internationale Centrum voor reproductieve geneeskunde (UGent). Daaruit blijkt dat maar liefst 20 procent van de vrouwen ooit te maken kreeg met intrafamiliaal geweld. 5 procent was ooit het slachtoffer van ernstig seksueel geweld. Het zijn onthutsend hoge cijfers die aantonen dat seksueel misbruik meer voorkomt dan we denken. Als arts ken ik als gerechtsdeskundige inzake seksueel misbruik het persoonlijk verhaal van meer dan 200 mensen. Jaarlijks zie ik 20 à 30 kinderen en jongeren die het slachtoffer werden van seksueel misbruik, veelal intrafamiliaal. Als gynaecoloog zie ik regelmatig volwassen vrouwen op consultatie met 'problemen met hun seksualiteit'. Het gaat niet met hun man, ze lijden aan vaginisme,... Als je dan doorvraagt blijkt dat de relationele problemen vaak ontstaan zijn doordat ze als kind seksueel misbruikt werden.

Ook de politiestatistieken spreken voor zich. Het aantal aangiften van intrafamiliaal geweld zit duidelijk in de lift. In 2000 werden bij de politie 6.432 gevallen van fysiek partnergeweld aangegeven. In 2009 waren dat er al 21.644. Geregistreerde gevallen van fysiek geweld tegen eigen (klein)kinderen steeg van 783 in 2000 naar 2.521 in 2009. Ook aangiften van psychisch geweld loopt jaarlijks tegen de 20.000 gevallen aan. Minder evident blijkt de aangifte van seksueel partnergeweld. In 2000 waren er 10 aangiften, in 2009 waren dat er 142. Seksueel geweld tegen afstammelingen bleef van 2000 tot 2009 jaarlijks op hetzelfde niveau: rond de 500 à 600 dossiers.

De cijfers inzake intrafamiliaal geweld behoeven wel enige duiding. Je kunt stellen dat de aangiften die gedaan worden maar het topje van de ijsberg zijn en dat de toename ten opzichte van 2000 ook te maken heeft met het feit dat de drempel verlaagd is om aangifte te doen. Dat is een stap in de goede

richting. En laat ons eerlijk zijn: de politie en de medische wereld gaat er tegenwoordig ook efficiënter en professioneler mee om. Bovendien: wat is intrafamiliaal? Een 'goede buur' zit ook soms aan de buurjongens of -meisjes. Die cijfers zitten niet in de cijfers van intrafamiliaal geweld. Het zou goed zijn om in de globale cijfers na te gaan in hoeverre de daders goede kennissen waren van het slachtoffer.

Televisiespots

Nina Verhaeghe wil een centraal meldpunt voor kindermisbruik, een verlenging van de verjaringstermijn én een campagne met televisiespots, een noodnummer voor anonieme hulp en een hulpcentrum voor potentiële daders. Dat zijn prima suggesties. Ik zou daar nog aan toevoegen: maak binnen elke organisatie een actieplan ter preventie van seksueel misbruik. Dat hoeft niet uitgebreid te zijn, maar het moet wel ernstig gebeuren. De focus moet daarbij liggen op het kind. Een signaal moet opgepikt worden en doorgespeeld aan een schoolarts, of een leerkracht die het dan verder in alle anonimiteit kan opnemen met iemand van een vertrouwensartsencentrum. De zes centra in Vlaanderen en Brussel kregen vorig jaar meer dan 4.000 oproepen voor kindermishandeling.

Maar wat als anderen het niet kunnen opnemen voor een kind dat binnen het eigen gezin slachtoffer is van seksueel misbruik? Wees vooral alert. Een verhoogde sensibilisering kan zeker helpen. Het was al zo na de Dutroux-periode, maar de vele getuigenissen in de media hebben het putdeksel rond seksueel misbruik definitief gelicht. Ik kijk reikhalzend uit naar de aanbevelingen van de Bijzondere Kamercommissie.

MARLEEN TEMMERMAN

Wie? Gynaecologe en senator voor SP.A.

Wat? Er zijn maatregelen nodig tegen intrafamiliaal misbruik.

Waarom? Het komt veel vaker voor dan misbruik binnen instellingen en is veel moeilijker tegen te gaan.